

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

A fost așa cum bănuiam!

Concordatul cu Vaticanul a adus în viața statului nostru multă nemulțumire. Opoziția împotriva lui, de parte de-a se liniști, ia forme tot mai acute. Amărăciunea întregii suflări românești ortodoxe în fața stării de inferioritate în care se vede așezată în raport cu catolicii unguri și cu uniții — în tovărășia ungurească, — nu va putea dispărea decât odată cu denunțarea concordatului.

Nașterea acestui act nedrept și perzistența lui, cu tot valul de proteste ce nu mai conținește de când s'a pus în discuție încheierea lui, nu s'a putut explica decât prin timiditatea guvernelor noastre și prin inolența instituției internaționale care ni l-a impus.

Bănuiala aceasta vine să se confirme astăzi prin dovezi directe cel puțin în ce privește nașterea acestui act. Într'un articol din «Gândirea» de pe luna Martie, despre Vasile Goldiș, dl profesor Nichifor Crainic destăinuște unele amănunte prețioase din agitata luptă subterană care a premers încheierii concordatului. Destăinuirile acestea au tot girul autenticității, de oarece dl Nichifor Crainic a fost pe acea vreme colaborator oficial apropiat al lui Vasile Goldiș.

Domnia Sa ne descrie ca martor ocular și ca tălmăciu o discuție «diplomatică» între V. Goldiș, pe atunci ministrul cultelor, și nunțul papal, monseniorul Dolci, — o scenă care luminează ca un fulger toată fizonomia tratativelor ce-au avut loc în vederea concordatului. De partea guvernelor române vedem politetă, mijloace civilizate în discuție; de partea emisarilor Vaticanului o aroganță și o grosolanie ce nu pot să nu se dea pe față până la sfârșit.

«Bizantini! Ipocriți! Santeți așa cum v'a pecetluit istoria! Nu vreți să semnați concordatul? Ei bine îl veți semna! Il veți sem-na! Vă spun eu: îl veți sem-na!»

Sunt strigate de nunțiu într'o discuție «diplomatică». Și acestea se

petreceau la noi acasă, în legătură cu o chestiune în care statul nostru n'avea de primit nimic, ci numai să cedeze, cu bunăvoință. Așa ni se tratau în casa noastră reprezentanții statului nostru care știm că e deplin suveran și nu se află în vre-un regim de capitulațiuni față de Vatican.

Ministrul, și cu el țara pe care o reprezintă, a primit palma, fără urmări. (Și să se noteze că palma aceasta n'a primit-o, făcându-și plimbarea, sau în altă îndeletnicire personală, ci în plină funcțiune de reprezentant al statului).

Așa s'a întâmplat atunci, așa se va fi întâmplat aproape la fiecare întâlnire a vre-unui reprezentant al țării cu acest nunțiu umed la nas și nevricos. (Ambele lucruri permise diplomației vaticane când tratează cu România!).

Nunțul a rămas și mai departe în țară. Iar concordatul s'a semnat peste câteva zile chiar de Vasile Goldiș care înainte nu voia să audă de semnare.

Dl Nichifor Crainic explică miracolul. Regele Ferdinand era bolnav și-și simțea sfârșitul apropiat. Pe patul de moarte voia să se împace cu Vaticanul, făcând ceva pe placul lui, după ce și-l îndușmănisise prin botizarea copiilor în legea ortodoxă. «Prețul acestei împăcări din partea Vaticanului a fost Concordatul! Roma, ca totdeauna, a știut să-și târgue lucrurile sacre; și le-a târguit bine».

Vasile Goldiș, delicat cu dorința unui suveran și unui muribund, s'a supus călcându-și pe inimă, sugrumându-și strigătul durerii de fiu ce lovește în mama sa bună și iubită.

S'a satisfăcut dorința Regelui, s'au împlinit poftele Vaticanului cinic, care se simte la largul lui în fața astorfel de sentimente și știe să stoarcă cu nesimțire de gustor maximum de profit — iar jertfa cea grea a suportat-o Vasile Goldiș și, se înțelege, Biserica neamului.

Prin astfel de mijloace ni-a impus Vaticanul concordatul. Tratatul cu guvernul — atâta cât le-a încuviințat — au fost iac'asa o formalitate bună să-i dea oarecare iluzie de importanță. Concordatul nu este un contract rezultat din libera voință a forurilor cari reprezintă națiunea română. El este un contract impus pe căi machiavelice, silnice și dosnice unui guvern aflător într'o situație delicată.

Am voit să scoatem la iveală acest moment caracteristic din geneza Concordatului român și să punem în lumină mijloacele diplomației vaticane aceleași ieri, azi și totdeauna.

Fapta lui Vasile Goldiș, oricâtă înțelegere sufletească am avea față de ea în urma acestor destăinuirii, rămâne pentru Biserica ortodoxă sub pecetea care i s'a aplicat la timpul său. Ea e o faptă condamnată, cu atâtea urmări rele pentru Biserica noastră. Vasile Goldiș are și multe merite pentru Biserica ortodoxă. Acestea i se recunosc. Tragedia lui, delicata lui față de un Rege, față de prieteni poate fi obiectul simpațiilor personale, al contemplației artistice, dar Biserica în calitatea ei de instituție a catalogat pentru totdeauna fapta aceasta ca o greșală, ca o călcare a datoriei.

Să dea Dumnezeu tărie guvernanților noștri ca după ce cunosc și aceste elemente atât de infamante ale funestului concordat, să asculte glasul conștiinței publice românești și să-l denunțe, restabilind autoritatea statului atât de grav știrbită.

Sf. Sinod

Sesiunea de primăvară a Sfântului Sinod s'a deschis Marți, în 10 l. c. După ce, în paraclisul patriarhiei, s'a săvârșit serviciul religios, înalții ierarhi s'au întrunit în sala de recepție a palatului patriarhiei, unde ședințele sânt prezidate de I. P. Sf. Patriarh Miron.

Dl ministru al muncii și sănătății Ion Nistor, — dl ministru al cultelor, Al. Lapedatu, fiind reținut în casă, — a cetit mesajul regal de deschidere a sesiunii.

În prima ședință se face pomenirea Prea Sfinților episcopi decedați Roman al Orășii și Nicolae al Clujului. Apoi s'au repartizat lucrările pe specialități, în comisiuni.

În ședința de Miercuri, în 11 l. c., P. S. Tit-Simedrea, episcopul Hotinului, a făcut un referat cu privire la Maglavit, în vederea unei bune îndrumări a credinței, ca mulțimea care vine acolo, să găsească un adevărat teren de spiritualitate.

Membrii Sf. Sinod au fost de acord să se ridice la Maglavit o mănăstire, care, după legea de organizare bisericească, să fie persoană juridică; în cadrele acestei mănăstiri, să se organizeze celelalte instituții cu caracter samaritean.

Planurile zidirii locașului de închinare la Maglavit se vor întocmi de arhitecți cunoscuți și nu se vor executa fără aprobarea I. P. S. Patriarh Miron și a M. S. Regelui.

Vechea comisie a Maglavitului din partea Sf. Sinod a fost alcătuită din nou astfel: I. P. Sf. Nicolae mitropolitul Ardealului; PP. SS. episcopi Vasile al Caransebeșului și Ghenadie al Buzăului, cari vor lucra de acord cu episcopul locului.

S'a votat regulamentul pentru reglementarea drepturilor preoților pensionați, în parohie, în senzul că preoții ieșiți la pensie păstrează contactul cu poporul în ce privește serviciile religioase, — dar n'au drepturi ca preoții ajutători titulari.

S'a stabilit principiul să nu poată fi hirotoniți diaconi, candidații cari n'au împlinit 23 ani, și preoți cei cari n'au 25 ani.

În ședința de Joi s'a hotărât să se intervină la ministerul instrucției pentru înființarea unei catedre de antichități bisericești și istoria artei creștine, la facultatea de teologie dela universitatea din București.

Problema recăsătoririi preoților s'a rezervat pentru viitorul Sinod ecumenic.

S'a numit o comisie care să meargă la președinția consiliului de miniștri, și ministerul finanțelor, spre a stăruia să se ridice curbele în plus care îngreuiază salariile clerului.

Aceaș comisie își va spune cuvântul asupra proiectului de modificare a legii bisericești, în ce privește art 19, 20, 21, relativ la salarizare.

Comisia a fost formată din: II. PP. SS. Nicolae al Ardealului, Nicodim al Mol-

* FOIȘOARA *

VASILE GOLDIȘ

Un om pe care l-am iubit și pe care nu se putea să nu-l iubești. Statură de gigant sculptată în piatră, încununată de un cap brun, cu ochi de jar negru și francă, Vasile Goldiș era făcut să conducă și n'a condus, să domine și n'a dominat. Pe vremea când noi eram încă adolescenți, iar România Mare un contur abia schițat în nemărginirea visului, era unul din zeii pe cari îi urmăream cu suflet fremătat în sbuciumul de dincolo de Carpați. Știam și noi că românii ardeleni sânt ortodocși unii, iar alții uniți, dar de departe îi vedeam un singur bloc de rezistență opus balaurului maghiar.

Și prea mult nu greșam. Partidul național, în împrejurările vitrege de atunci, nu făcea deosebire de confesiune. Cele două biserici ale ardelenilor îl sprjineau de o potrivă; se confundau cu el. Vasile Goldiș era ortodox militant și «intelectualul partidului». Om de cultură largă, — ceeace era o excepție în generația lui — și de talent, — ceeace era iarăși excepțional, — atitudinile românismului el le formula, protestele și desideratele el le concepea.

La Alba-Iulia, când s'a votat unirea, rolul lui a fost atât de covârșitor, încât a fost ales capul soliei ce trebuia să vină la București. Vasile Goldiș e omul care a pus în mâna Regelui Ferdinand voința Ardealului de unire cu România. Vasile Goldiș e ctitor de țară.

Era deci firesc să cunoască amarul ingratitudei. Confesionalismul ardelean

i-a adus acest amar. După unire, dispărând aparent primejdia ce-i finuse solidari pe ardeleni, culoarea confesională a devenit evidentă în partidul național. Blajul a biruit. Ortodocșii au rămas pe planul al doilea. Mare campanie de injurii împotriva Vechiului Regat, purtată timp de un deceniu, e un merit istoric ce-i revine în special Blajului. Ea avea un substrat confesional îmbrăcat în expresie politică. Ortodocșilor din partidul național, cari știau lucrurile acestea mai bine decât noi, regăsenii, nu le convenia atitudinea. Și în 1926, ei au făcut ruptura, intrând în guvernul generalului Averescu. Vasile Goldiș era în fruntea grupului. Gestul a părut cu totul de neînțeles la București, unde i sa spus: «fripurism». Oamenii noștri din vechiul Regat n'aveau de unde să priceapă ce însemnează o luptă confesională. Pentru

un act de conștiință ortodoxă jicnită, Vasile Goldiș a fost batjocorit. Ne e cu totul străin gândul de a hrăni vrajba dintre frații de sânge; și dacă spunem lucrurile acestea aici, e numai pentru a explica anumite gesturi politice, care par enigmatice sau meschine, dacă nu ținem seamă de substratul confesional, care e în mare parte un factor determinant în politica ardelenilor.

L-am cunoscut foarte de aproape pe Vasile Goldiș la ministerul cultelor și artelor, unde i-am fost colaborator. Și știu bine ce nenoroc l-a păscut. Nenorocul acesta e concordatul cu Roma catolică. În mod oficial, Vasile Goldiș, ortodoxul militant, e autorul lui. Când el credea că s'a despărțit pentru totdeauna, politicește, de Blaj, soarta a voit ca el să servească, mai mult decât oricine, Blajul. A făcut-o împotriva voinței pro-

dovei, PP. SS. Vartolomei al Râmnicului și Andrei Magier al Aradului.

In ședința de ieri, Vineri, „Sf. Sinod“ a respins recursul preotului Trifa dela Sibiu, condamnat pentru schismă.

In continuarea ședinței Sf. Sinod a admis hotărârea congresului național-bisericesc de a se înființa la Timișoara o episcopie.

Ajutorarea bisericilor și fondurilor culturale din Ardeal. — Într-o recentă ședință a Camerei deputaților, dl Leon Scridon a făcut o comunicare arătând următoarele:

Consiliul de miniștri, impresionat de proporțiile congresului economic ținut la Cluj în 22 Noemvrie 1935, hotărâsească bisericele, școlile și instituțiile culturale din Ardeal de pagubele suferite la bănci în urma legii conversiunii. Pe la sfârșitul lui Noemvrie, dl ministru Valer Pop, în numele guvernului declarase în parlament, că ministerele de finanțe dispune de fondurile necesare în număr, și că sumele vor putea fi lichidate înainte de sărbătorile Crăciunului. De atunci s'au scurs trei luni, fără ca sumele promise să fie lichidate; de aceea dl deputat Leon Scridon cere lămuriri.

Ministrul justiției, dl V. Pop, răspunde că nu s'a lichidat această chestie înainte de Crăciun, de oarece datele cerute dela forurile bisericesti au sosit numai după Crăciun, ear acum aceste date sânt în curs de verificare, după care va urma împărțirea ajutoarelor.

Dl Leon Scridon observă, că dacă neplata sau nelichidarea sumelor de până lucrările se datorează, se declară mulțumit cu răspunsul dlui ministru; vom mai aștepta o lună — închee dl deputat Scridon — și ear ne vom prezenta la tribuna Camerei, până când în sfârșit cred că totuși vom izbuli...

AVIZ

Se atrage atențiunea Cucernicilor preoți, să ia dispoziții ca, de urgență, să se trimită prețul pentru Cărțile de rugăciuni, cari le-au primit.

Consiliul arhiepiscopesc

prii. Și lucrul acesta sânt foarte pușini cari îl știu. Discuțiile concordatului durau de ani de zile. Principial, firește, nimeni n'avea de ce să fie împotriva. Goldiș însă, din resentimente explicabile, era. Și atunci sub influența lui, chestiunea s'a pus cu neobișnuită putere de presiune. El făcea un joc dublu: trata cu Roma fiindcă era presat, și tergiversa fiindcă personal era împotriva. Nimeni nu știe revoltele și lupta de conștiință ale acestui om. «Decât să semnez, îmi tai mai bine mâna» — urla ministrul cultelor.

O singură dată am fost amestecat în această chestiune: când i-am slujit de talmaciu într-o discuție cu nunțul papal, monseniorul Dolci. Am văzut atunci ce însemnează politică romano-catolică. Goldiș tergiversa mereu, născocind felurite exasperări. Îl văd și acum ridicându-se brusc din fotoliu, cu nasul lui veșnic umer și strigând la ministru ca un scos din minți:

— «Bizantini! Ipocriți! Sântefi așa cum v'a pecetluit istoria! Nu vreți să semnați concordatul? Ei bine, îl veți semna! îl veți semna! Vă spun eu: îl veți semna!»

Și'n culmea furiei, bătrânul nunțiu a ieșit ca o furtună din cabinetul ministerial, ștergându-și mereu nasul, care devenise și mai sugulent sub puterea indignării.

Goldiș a rămas interzis. In naivi-

Scaunul Mitropoliei Ardealului

Deodată cu ivirea vacanței celor două scaune episcopale învecinate ale Mitropoliei Ardealului, a început să circuleze, în coloanele unor ziare atât din provincie, cât și din capitală, știri care în intelectualii ardeleni ar dori și ar stăruia ca scaunul Mitropoliei noastre să fie mutat dela Sibiu la Cluj, care este „capitala Ardealului“.

Mutarea aceasta ar fi necesară, — cum, între alții, o afirmă părintele prof. Dr. Șt. Lupșa dela Academia teologică din Oradea (vezi „Pagina Bisericii“ din Universul din 8 Martie 1936), — nu numai pentru înlesnirile de tot felul: comunicație, mediu cultural și social etc. ce le prezintă Clujul, ci și din punctul de vedere al dreptului canonic, pe temeiul căruia mitropolie este *Episcopul din Șaguna*...

Când Andrei Șaguna, celce purta lupta uriașă diplomatică în interesul mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, fusese întrebat de forul hotărâtor dela Viena (în anul 1863), că: unde să fie reședința mitropoliei? și câte episcopii sufragane să aibă, și care să fie centrele lor? răspunsul a fost:

Reședința mitropolitană să fie în Sibiu; ear episcopii sufragane ar dori să fie: cea din Bucovina, apoi la Arad, Timișoara, Caransebeș, Orade și Cluj. (I. Lupșa, viața și faptele mitropolitului Andrei Șaguna, Scriere comemorativă, Sibiu, 1909, pag. 336, 337).

Șapte decenii și mai bine au trecut, de când scaunul mitropoliei noastre este Sibiu, și de când neuitatul nume al lui Șaguna este strâns legat de mitropolia cu scaunul în vechea „capitală“ a Ardealului care a fost Sibiu...

Este, de alt fel, numai un fel de a vorbi, când zicem: «Clujul este azi capitala Ardealului»; — capitala Ardealului nu este nici Clujul, nici Sibiu, — au fost, cândva, și unul, și altul. — Dar, capitala Ardealului de azi sânt Bucureștii, ceea ce trebuie s'o mărturisim în toată sinceritatea și pe lângă toată dragostea ce o purtăm „provinciei“ în care ne-am născut.

Nu putem să uităm, vorbind de vechiul Sibiu, că acest oraș a însemnat, în deosebi pentru viața bisericească ortodoxă din Ardeal, mai mult decât ori care alt centru ardelenesc.

A-l coborâ dela rangul la care îl ridică un Saguna, și în care îl mențea toți urmașii lui până astăzi, ar însemna să lipsim Sibiu românesc tocmai de ceea ce are mai prețios.

tatea mea, eram sigur că în 24 de ore monseniorul Dolci va sbura ca un fulg peste graniță. Atâta groaznică injurie adusă statului și Bisericii noastre cine-ar fi putut s'o tolereze?

Și totuși, peste câteva luni, concordatul era semnat! Semnat la Roma, chiar de mâna lui Vasile Goldiș!

Știu că ministrul își dăduse de câteva ori demisia. I-a fost respinsă. Ce miracol l-a transformat fundamental?

Regele Ferdinand! Sântem în 1927, primăvara. Gloriosul Rege își simțea sfârșitul apropiat. Era catolic și era foarte credincios. Dar era interzis de Vatican fiindcă, leal ca în toate actele sale de monarh român, își botezase gusturile odrasle în legea ortodoxă. Pe patul de moarte el voia să se știe împăcat în credința-i strămoșească. Ei bine, prețul acestei împăcări din partea Vaticanului a fost concordatul! Roma, ca totdeauna, a știut să-și târgue lucrurile sacre; și le-a târguit bine. Regele Ferdinand și-a destăinuit durerea inimă lui Vasile Goldiș și l-a rugat să meargă să semneze. Intre resentimentele față de Blaj și durerea marelui Rege, leul ne înduplecătura devenit miel. Atunci abia am înțeles de ce monseniorul Dolci era atât de sigur că concordatul se va încheia peste voința ministrului. Bucuria Regelui a fost marea durere a lui Vasile Goldiș.

Când a murit, acum doi ani, omul cu statură gigantică și ctitor de țară,

Probleme-Recensii-Comentarii

Invățatul [istoric ardelean părintele Ștefan Meteș, a publicat o nouă operă de valoare asupra trecutului nostru. E intitulată: „Situția economică a Românilor din Țara Făgărașului“ și se prezintă ca I volum dintr'o serie întreagă de volume ce vor apăsă pe rând, după posibilitățile de editură.

Este și acest volum o realizare de erudiție ca toate scrierile părintelui Meteș. In introducerea de CXI pagini autorul se ocupă temeinic și documentat de: I. Izvoarele istorice pentru viața economică din vechiul district al Făgărașului. E un inventar complect al documentelor publicate sau aflătoare în diferitele arhive, privitoare la această chestiune. II. Populația țării Făgărașului. Capitolul acesta se ocupă în trei secțiuni de: Preoțimea românească, Boierii făgărașeni și lobagii români. Sunt știri prețioase cari zugrăvesc intuitiv starea economică a acestor tagme românești, în veacul al 18-lea. III. Agricultură și economia de vite în țara Făgărașului. IV. Negoțul și meșteșugurile în țara Făgărașului.

Urmează apoi în cele 387 pagini mai multe descripții și anchete din veacul al 18-lea, toate pentru și prima dată publicate, în traducere românească. Și anume:

I. Conscripția locuitorilor din districtul Făgărașului și orașul Făgăraș din 1721—22.

II. Tabele conscriptive despre situația materială a domnilor de pământ și a celorlalți locuitori ai districtului Făgăraș din 1721—22.

III. Ancheta făcută în 4—16 Iulie

Sibiu, dimpotrivă, ca să nu fie stingerit în desvoltarea sa în senz național și patriotic, are trebuința neapărată de a fi sprijinit prin creierea de așezăminte nouă, și nu slăbit prin reducerea așezămintelor, care le are de mult și care și-au dobândit îndreptățirea istorică, — prin un trecut glorios, — de a face parte întregitoare din organismul lui.

Intențiunea, răspândită de unii ziaristi, de a muta scaunul Mitropoliei Ardealului, dăunând Sibiu, nu poate să fie o procedură norocoasă nici decum.

Sibiu ortodox are să-și păstreze și mai departe podoaba moștenită, — la care de alt fel n'ar putea să renunțe fără daune și-o umilire de prisos.

eram în subteranele Jilavei și plângându-l, m'am gândit că nu totdeauna e nevoie de Jilava pentru ca soarta să-și întemnițeze voința.

«Gândirea», Martie 1936. Nichifor Crainic

Din moarte răsare viața

— Părți dintr'o predică —

I. Atunci când Isus s'a arătat oamenilor ca Dumnezeu adevărat, din Dumnezeu adevărat propovăduindu-le, întâi de toate, dragostea de frate, lumea s'a minunat și s'a apropiat de El și de învățăturile Lui.

Schimbare sfântă!

Dar fiii întunerecului s'au mâniat auzind glasul de bucurie a mulțimii, că sluga este egală cu stăpânul, că înaintea lui Dumnezeu oricine poate merge, cu inima curată... că Isus a arătat fariseilor toată fățărnicia lor.

Un gânditor și poet spunea:

„Oamenii, când simt, că te-ai născut să le fii domn, că ești mai nobil decât ei: te omoară; te omoară, ca să nu-ți cadă la picioare“.

Și în zadar! Trupul îl puteți omorâ, — spun Isus — dar sufletul nu! Restig-nitul a înviat. Din faptele fiilor întunerecului a răsărit căldura îndurării. Din moartea Lui ni-a răsărit viața.

II. După învierea lui Isus, fariseii, ca fiii ai Satanei, credeau că învățăturile Lui se vor uita, și s'o ridicau împotriva blisericii lui Hristos s'o distrugă.

1726 din ordinul împăratului Carol IV în 33 sate din țara Făgărașului.

IV. Extras din conscripția urbarială din 1726 despre situația materială a locuitorilor din 33 sate din țara Făgărașului.

V. Extrase din conscripțiile urbariale despre situația celor 6 sate aparținătoare curții fiscale din Porumbacu de jos între anii 1688—1787.

VI. Extras din conscripția urbarială din 1758 despre situația economică a locuitorilor din 25 sate din țara Făgărașului.

VII. Răspunsul iobagilor români din Viștea de sus la conscripția urbarială din 1820.

Cartea e o lectură necesară mai ales pentru preoți și intelectuali țării Făgărașului, cari trebuie să-și cunoască trecutul satelor lor. Fiecare comună e descrisă în această carte cu locuitorii ei pe nume, cu condițiile amănunțite ale existenței lor. Pe scheletul istoriei noastre vine să se așeze prin astfel de opere detaliile concrete, amănuntele vii. Prețul cărții este 200 lei

O operă teologică de vastă erudiție vine să îmbogățească literatura și mijloacele noastre de pregătire prin munca dnilor profesori S. Bejan și C. Tomescu dela facultatea de teologie din Chișinău. Este: *Invățătura creștină în expunere apologetică* a protoierei P. Svelțur, tradusă acum în românește. A. Svelțur, până acum I volum, celelalte urmând în continuare. Opera aceasta a fost celebră de când a apărut în rusește (la sfârșitul veacului trecut). Ea nu lipsea din biblioteca nici unui preot. Căci e un adevărat arsenal teologic. Fiecare dogmă creștină e pusă față în față cu toate teoriile filosofice, științifice contrazicătoare, argumentându-se pe larg și cu mijloace tot filosofice și științifice adevărul învățaturii creștine. Primul volum cuprinde în 648 pagini dogma despre Dumnezeu și despre creațiunea lumii, prezentând la dogma despre Dumnezeu toate argumentele pentru existența Lui, iar la cea despre creațiune combătând panteismul, darvinismul și toată galeria de erori atât de frecvente în lumea de azi.

Cartea deși a apărut în rusește mai de mult, nu e de loc învechită. Apărarea învățăturilor creștine e atât de serioasă, de logică, de științifică, încât pe rezultate adeverate ale științei, încât nu apare în ea nimic anacronic, nimic naiv față de cugetarea actuală. Argumentele și teoriile

Dar, dacă n'au putut omorâ trupul lui Isus, care s'a ridicat cu mărime la ceruri, nu puteau omorâ nici sufletul Lui căci a spus ionicilor săi: «Cu voi sânt până la sfârșitul veacului».

Biserica s'au întărit. Ajutată de Domnitori a ajuns la strălucire, — dar s'a ridicat dorința de întăietate între unii învățați de-ai Lui. Discuții înăsprite. Credincioșii au început a se persecuta, a se desbina, a se urâ...

Contra credincioșilor advărați s'au ridicat tot fiii satanei, ca să le întunece vederile, — și n'au putut. Căci Duhul lui Dumnezeu a insuflat credința celor care au suferit persecuții, temnițe... și din cenușa celor morți pentru Isus a răsărit credința, prin care cerul s'a apropiat de pământ, iar Dumnezeu de om.

III. După toate acestea trebuia să se termine orec luptă contra învățăturilor lui Hristos. Căci cel mort s'a dovedit mai puternic decât atunci când era viu!

Și, totuși vor să-i distrugă învățăturile... Ortodoxia a știut să aperse în toate timpurile învățăturile date de Cel omorât pe Golgota. Prin ortodoxie, în adevăr Sufletul lui Isus a început să lucreze. Și iată, grolăvia întunerecului iarăși a început să-și ridice capul. O parte din creștini tind către fanatismul fariseilor. Rătăciții nu caută a trăi conform principiilor creștine; au uitat de dragostea frățească prin Isus, și sufletul lor s'a apropiat de iad.

Roatele vremii ne călăuzesc însă pe drumul luminat de Isus, prin credința or-

anticeștine sunt aceleași și azi, doar anumite nuanțe dacă s'au schimbat.

Valoarea acestei monumentale opere e augmentată și de extrem de bogatul indice de lucrări teologice dat la sfârșit, întocmit de Svetlov. El se întinde pe 101 pagini și cuprinde 1820 titluri de opere teologice, cele mai însemnate cari au apărut până la 1906 în limbile: rusă, germană, franceză și engleză. Operile acestea sunt indicate după chestiunile teologice. Într'un capitol se indică operele cele mai importante pentru chestiunea: *Religie și știință*, într'alt capitol ce s'a scris mai de seamă în chestiunea darvinismului ș. a. m. d.

Ar fi fost pentru traducători un lucru greu desigur, dar extrem de folositor, acela de-a fi complectat acest indice cu operele teologice capitale ce-au apărut dela 1906 încoace. Dar și-așa merită toată recunoștința pentru marele serviciu adus teologiei românești.

Pr. C. Dron: Canoanele — Text și interpretare — II. Sinoadele ecumenice. București, 1935. Tip. cărților biserești. Pg. 438.—

Iată o carte binevenită. Ii zicem astfel, pentru că se simțea lipsa ei. — Dar să fim bine înțeleși și să nu ni se răstălmăcească afirmația de mai sus. Se simțea lipsa unei astfel de cărți nu pentru că ni-ar fi cumva necunoscute canoanele Bisericii dreptmăritoare, ci pentru că nu le aveam tipărite — toate — și comentate, larg și documentat, într'un singur volum. Cărțile de istorie bisericăscă universală, manualele de drept și alte culegeri mai vechi de canoane ne-au ajutat și până acum să cunoaștem respicat cuvântul din legiurile sinoadelor ecumenice și spiritul îndrumător întru disciplină creștină al acestora. Acum însă, lucrarea părintelui C. Dron vine să adauge un pas înainte și să pună cunună unei munci strădălnice a înaintașilor.

Dar ce cuprinde lucrarea despre care facem pomenire aici?

Mai întâi trebuie să spunem că ea cuprinde întreg textul — și al tuturor — canoanelor elaborate de sinoadele ecumenice. Dar canoanele acestea nu sânt înșirate laconic. Fiecăruiia îi urmează un comentariu critic, o interpretare serioasă și documentată. În acest scop, lucrarea părintelui Dron folosește mărturiile celor mai autentici scriitori, conțurând astfel senzul canoanelor de lumina lor proprie. Interpretările date de diferiți alți scriitori, — în afară de cei ortodocși — sunt puse și ele la contri-

buție spre a lumina cât mai deplin tot ceea ce stă în dependență de canoane.

O latură însemnată a lucrării este și aceea că fiecare canon este interpretat în raport cu felul în care și-a găsit aplicare practică în viața și în disciplina bisericească. Deasemenea, nu este uitat nici modul în care se situează viața actuală bisericească, raportată la prevederile canoanelor.

Am comite o mare greșală dacă n'am încresta la acest loc și aceea că fiecărui sinod ecumenic i se face, în cartea părintelui Dron, un portret istoric și religios. Fără a fi nevoiți să consultăm o altă lucrare istorică, din cartea aceasta ne câștigăm o intuiție clară asupra necesităților de tot felul cari au lucrat la convocarea sinoadelor ecumenice.

Pentru preoțime, pentru laicii noștri, dar și pentru toți cari ar vrea să cunoască temeinic canoanele Bisericii ortodoxe și spiritul lor adevărat, cartea părintelui Dron îmbie o călăuză sigură și neprețuită. *D. Călugăr*

Preotul Petre Chiricuță: Studiu asupra textelor evanghelice cu privire la Parusia sau a doua venire. București. Tiparul Românesc, 1935. Pg. 252.

Parusia, adică „a doua venire a Domnului”, este o problemă legată esențial de creștinism. Importanța acestei probleme poate fi privită din mai multe puncte de vedere: dogmatic, moral-religios, apologetic etc. În întinderea veacurilor, problema aceasta a și fost socotită mereu la ordinea zilei și apreciată sub felurite unghiuri de vedere. Poate tocmai din pricina aceasta s'au format, în dependență de Parusia, o mulțime de bisericuțe, cari continuă să existe și în ideologia cărora stăruie încă ideile greșite despre „a doua venire a Domnului”.

Biserica ortodoxă interpretează însă, dintru început, problema Parusiei în conformitate cu expresiunea limpede a sfintei Scripturi. Dela cele ce au fixat stinții părinți în legătură cu această chestiune, ea nu a pășit în lături cu nici o iotă. Ea a înfruntat cu puterea adevărului asalturile sectelor și, mai în urmă, raționalismul protestantic. Astăzi, datorită duhului limpede care o stăpânește, Biserica ortodoxă rezidă în ogașa cea adevărată.

Ideile enunțate numai imediat mai sus își găsesc expresiunea lor limpede și documentată și în cartea recent apărută a părintelui Petre Chiricuță. Competent și în sufleteț, cunoscător în amănunțime al Scripturii și bine introdus în teologia ortodoxă

și în cea apuseană — în general înțeleasă, — părintele P. Chiricuță se află desigur în rândul celor mai chemați ca să discute și să lămurească o problemă atât de importantă cum e Parusia. Tocmai pentru aceasta, Sf. Sa putea privi chestiunea din ori care punct de vedere. A preferat însă să indice soluțiunea problemei din punct de vedere critic-exegetic. Și, pentru a expune fiecare cuvânt în ansamblul unei documentări nemărginit de amănunțite, și-a limitat studiul numai asupra textelor evanghelice cari cuprind idei eshatologice.

Studiul părintelui Chiricuță analizează aspectul problemei din următoarele trei puncte de vedere: Parusia în critica protestantă raționalistă, Opiniuni, erezii și secte eshatologice în relație cu Parusia, și Importanța problemei Parusiei pentru teologia și biserica ortodoxă. Urmând firul istoric în dezvoltarea problemei, Sf. Sa aduce toate mărturiile de cari se servește protestantismul raționalist în susținerea erorilor sale. Deasemenea, înșiră aberațiile și expresiile subiectiviste ale puzderiei de secte ce trăesc tocmai din specularea unei idei atât de clare și de mărețe din creștinism. Față cu acestea, stă învingătoare Biserica dreptcredincioasă, care știe că „adevărata instituire a împărăției mesianice eterne va fi la „a doua venire”, la Parusia Domnului” (pg. 232).

Corpul lucrării este alcătuit din prezentarea și studierea critic-exegetică a textelor evanghelice cu privire la Parusia. Fiecare verset este prezentat simultan cu toate versetele similare din cele patru evanghelii. Adecă, se face o prezentare sinoptică. După această operațiune, urmează expunerea critică și exegetică. Expunere clară, vioae, amănunțită și documentată la tot pasul. Este atâta bogăție în sistemul de examinare și în documentarea săvârșită de părintele Chiricuță, încât rămâi impresionat și, la urmă, admirî lucrarea și autorul ei. Dar, desigur, nu aceasta e lucrul cel mai de seamă. Ci acesta: după cetirea — nu o singură dată, căci nu e de ajuns — a cărții de care vorbim, Parusia, așa cum o propovăduiește biserica, apare ca o idee de tot clară și extrem de strălucitoare în raport cu propovăduirile raționaliste și eretice.

Toate cele ce am spus mai sus mărturisesc despre valoarea acestei cărți. De aceea, mai ales intelectualii noștri, dar și toți cei ce simt nevoia după un studiu cu adevărat critic și exegetic asupra Parusiei, găsesc mult — poate mai mult decât se așteaptă — în cartea părintelui Petre Chiricuță. *D. Călugăr*

Ierom. Nicodim Sachelarie: Calendarul și Pascalia veche și nouă, Seminarul Monahal Cernica-Ilfov, 1936. O broșură de 76 pp. Pretul: 24 lei.

Ca rezultat al unei munci obositoare și conștiincioase, lucrarea părintelui Ieromonah Nicodim Sachelarie dela Seminarul Monahal Cernica (Ilfov) are drept scop să lămurească pe frații călugări, preoți și credincioși asupra problemelor ce aparțin teoriilor și tehnicii calendaristico-pascale.

Cartea precisează ce avem să înțelegem sub numirile de: an ceresc și an calendaristic, calendar solar și calendar lunar, pascalie, calendar și pascalie în cursul vremii. În 15 tabele se cuprind elementele calendaristice și pascale până la anul 4099. Se dă și o sinopsă a noii și vechii pascalii pentru o sută de ani.

Apreciind folosul broșurii ce vine tocmai în vremea când chestiunea calendarului și a pascaliei a produs o vie mișcare în cercurile credincioșilor, nu putem decât să o recomandăm călduros acelora pentru cari s'a scris: fraților călugări, preoților și credincioșilor mireni, doritori să ajute, în același timp, pe un sârguincios muncitor al condeului, care pregătește și alte lucrări asemănătoare și de folos obșteșc.

Biserica ortodoxă română și relațiile cu vecinii, a fost subiectul conferinței ținute, săptămâna trecută, de prof. universitar al facultății teologice din Chișinău, *I. G. Savin*, în ciclul de conferințe organizat de societatea „Tinerimea Română” din București.

Conferențiarul scoate la iveală împrejurările prin care trece ortodoxia în timpurile mai nouă.

Biserica ortodoxă română, de odată cu unitatea națională, și-a dat o bună organizație, cu școale și instituții, și cu o masă compactă de 13 milioane credincioși.

Imprejurările politice au fost mai puțin favorabile celorlalte biserici ortodoxe; în special biserica ortodoxă rusă a pierdut rolul precumpănitor ce-l avea în ortodoxie, ca și biserica patriarhală a Constantinopolului.

Au suferit, din cauza situațiilor speciale produse de evenimente diferite, atât patriarhia din *Constantinopol*, cât și celelalte patriarhii ale răsăritului: din *Alexandria*, *Antiohia* și *Ierusalim*.

Situația nu se dovedește favorabilă nici pentru bisericile din *Grecia*, *Bulgaria*, *Iugoslavia*, *Albania*, *Polonia* și toate statele unde sânt biserici ortodoxe.

toadoxă, fără să ne poată împedeca mâna omenească.

Să pricepem semnele vremii! Să întronăm viața nouă prin Isus Domnul! Să primim moartea lui Isus, începutul vieții noastre! Să îngenunchiem la crucea lui, — semnul biruinței! — să ne plângem păcatele, și să înviăm cu Domnul, la viața curată și creștină... *Pr. Ion Garcea*

Chemare

Poetului Ioan Al. Bran-Lemeny

Picuri gri, în monotoane
Ritmuri, cad pe ferăstruie,
Nori întunecați șiraguri
Peatra Craiului o suie.
Gânduri palide alene-mi
Trec acum prin pragul minții
Cu cortegiul lor de lacrimi,
Cu povara suferinții.
Dintr'un colț de masă scundă,
Cu chemarea ei divină
Biblia, mângâietoare,
Varsă valuri de lumină.
Simt căldura lor. Mireasma
Paginilor cuvioase
Mă cuprinde și-mi deschide
Orizonturi luminoase.
Ea mă smulge din vârtejul
Lumii crude și-mi dă darul,
Ca să pot vesti puterea
Celui ce beu paharul
Pentru-a crucii biruință.
O vestesc, dar vino, frate!
Pune și tu 'n slujba Crucii
Darurile tale toate!
Prof. VASILE STOICANEA

Impărtășania din urmă

Vânt tăios străbate crengile arborilor, rărite de frunzișul așternut sub învelișul argintiu de brumă, și izbește furios în fețele drumarilor.

Printre șuerul de crivăț se învâluie involburăți primii fulgi de zăpadă, tremurându-și argintul neprihănit deasupra himei înghețate.

Peste căsuțele satului, zgribulite sub un scut gros de nori cenușii, se lasă noaptea întunecată.

De departe se aude uruitul unei căruțe, spintecând liniștea satului când mai mai puternic, când pierzându-se de tot, după cum îl purta vântul.

— „Să nu scoți afară un cățel, pe vremea asta”, — șopteau sătenii dela gura sobei, ascultând vuetul din comarnic și fuitul ascuțit al schinteiilor...

Căruța se apropie. Intră duduind pe lângă școala din capătul satului și, prin ulița cea mare, începu a urca spre biserică.

După direcția în care apucase ghiciră cei de prin case, că era căruța preotului.

Părintele Dumitru, învelit în toale și cu șapca de miel îndesată peste urechi, își strângea păturile în jurul corpului pătruns de răceală. Simțea doar, că nu mai aveau mult de mers, căci urcușul deveni greu de suit, și cei doi murgi își muiră pasul, lovind apăsat cu potcoavele în pământul înghețat.

— Stai puțin, Gheorghe, oprește caii! Un bărbat voinic cu creștetul desco-

perit se ivi din gura întunerecului, și cu glas tremurător întrebă:

— Sfinția Ta ești, cucernice părinte?

Un moment fu liniște. Părintele Dumitru se trezi din amorțeală și dintr'o privire își recunoscu creștinul:

— Da, Victore, sântem noi, aproape sleiți de frig. Dar ce necaz te aduce?

Victor, cu voce înecată, se adresă preotului:

— Părinte, Măria, soția mea, se simte rău de tot... te așteptăm mereu de aseară. Dacă nu-i spre greutate, te rog, să intri la noi, să o grijești cu cele sfinte.

Părintele se descotorosi repede dintre țoale, sări peste loitre în dreptul lui Victor, și se îndreptă spre casa bolnavei.

Intr'o odae ce se părea încălzită peste măsură și luminată de-o lampă atârnată de-un cui în grindă, se zbeguiau, pe țărna lipiturii, doi copilași gata de culcare. Lângă leagănul din colțul drept al odăii plângea o bătrână, zgâlțâind cu piciorul leagănul celui nou născut. La stânga într'o canapea, cu așternut curat, zăcea lăzu în agonie. Era o nevastă de 28 de ani, cu ochii negri sticloși. Când zări pe părintele, gemu și cu o ultimă efortare își împreună spre rugă amândouă brațele. Bătrânul ei tată dela căpătâi, cu o mână sub perna unde ascundea o luminare de ceară, avu o mișcare nervoasă. Se plecă cu privirea întunecată de durere asupra chipului de ceară a odraslei lui, și din mișcarea buzelor ei arse ceti șoapta: *Cuminecătura...*

Urmă o cetanie murmurată în taină și părintele deschise cutiuța cu pânea sfântă. Turnă într'o linguriță câțiva stropi de apă; înmuie Cuminecătura și ajutorat de bătrânul căruia îi tremurau brațele, introduse lingurița între dinții albi ai bolnavei, rostind cu voce ridicată formula sfintei Cuminecări.

Bolnava prinse patrafirul, aromat de desele tămâeri, și-l apasă pe buzele-i albe. Palida-i față se impurpură, și un zimbet fericit flutură pe frumosu-i chip...

Părintele Dumitru se îndepărtă dela pat, privind îndurerat la neștiutorii copilași din jurul vetrei. Bătrâna mamă lăsa leagănul și apropiindu-se de pat se îngrozi de privirea ochilor copilei ei fixați în tavanul odăii. Smulse luminarea din mâna bătrânului și, aprinzându-o dela flacăra cupatorului cu obrazul inundat de șiroaia lacrimilor, puse luminarea în mâna de ceară a muribundeii. Un ultim suspin, ușor ca fălăitul de aripi, și Măria își dete sufletul. Victor se apropiă, fără să-și dea seamă în primul moment de începutul văduviei lui și, privind la flacăra luminiței rece, rămase pironit locului.

Noua viață din leagăn scânci ascuțit și părintele Dumitru ieși cu ochii jilavi...

Gemete cumplite răsunară din încăperea liniștită, împreunându-se afară cu șuerul viscolului.

Duhovnicul îndurerat nu mai simți pleasna crivățului, căci îi ardeau tâmplele de vaetele care întreceau glasul din furtuna firii... *Pr. Asache Marcovicu*

Față de ele, situația cea mai bună o are biserica ortodoxă română; de aceea are și prestigiul cel mai ridicat, dar și *datoria de a păși în fruntea ortodoxiei pentru a-i salva destinele.*

Biserica noastră va trebui să refacă patrimoniul comun al ortodoxiei. Regele ortodox al României este astăzi urmașul împăraților Bizanțului. O politică ortodoxă a României ar putea înfăptui o nouă faimă pentru noi și ar înscrie un capitol de glorie în cartea ortodoxiei. Pentru răsăritul ortodox, capitala țării noastre, București, ar putea deveni centrul ortodoxiei. —

Sfârșind expunerile, îndelung aplaudate, publicul a făcut o nouă și vie manifestație de simpatie distinsului profesor dela Chișinău.

Sluji credincioase... — Ați auzit să treacă vre ocazie în care conștiința publică românească să revendice niscai drepturi legitime, încălcate încă de unguri, fără ca să azistați îndată, nu cum v'ați așteptat, la protestul prompt unguresc, ci la indignarea unanimă în strana uniata?

Sare îndată nu numai dl Todica din Geoagiu și Farul Nou al „românilor” catolici, ci și telefonistii Blajului și chiar Agrul în frunte cu marele diplomat în chestia avortului, dl Valer Pop (care trece întâi avortul prin senat, protestează apoi la congresul Agrului din Satu-Mare, ca în sfârșit să-l treacă și prin cameră).

Să nu cumva să ceară poporul român sistarea acelor privilegii de secole pe seama ungerimii catolice, concretizate în ceea ce se cheamă statul romano-catolic, că îndată întâmpină în grupele de foști bursieri ai Vaticanului cel mai categoric veto. Să nu cumva să ceară acest neam anularea concordatului încheiat împotriva voinții lui pentru prelungirea altor privilegii considerabile pe seama ungerimii catolice și pentru înglobarea românilor uniți în rândul catolicismului străin; cerberul cel mai îndârjit ce păzește încrunțat intrarea în sanctuarul boieriei străine e tot amărâta ceată de foști bursieri ai Vaticanului.

Mai mult chiar: Să nu cumva să ceară acest neam repatrierea „Fundațiunii Gojdu”, ținută în Budapesta prin sfidarea celui mai elementar simț de omenie, după ce noi le-am dat tot, și ce era al nostru; nenorocirii aceștia, cari numai nominal mai sunt români, în loc să facă front comun cu noi, protestează cu gâtlejul umflat ca ieșiți din minți și denunță forurile românești, cari animă poporul în lupta pentru aceste sfinte revendicări naționale, ca susținând cine știe ce idei și acțiuni condamnabile. Să cetească cine vrea să-și amărească sufletul „Unirea” din 7 Martie c.

Și mai vorbesc de dorința de-a găsi un teren de colaborare și de apropiere frățească cu românii ortodocși când, în cele mai indiscutabile chestii naționale și în cele mai curate porniri religioase, românimea ortodoxă trebuie să suporte batjocurile veninoase și opoziția nătângă a celor cari nu știu cum să fie mai mult pe placul Vaticanului. Atitudinea Blajului în chestiunea „Fundațiunii Gojdu” și a Maglavitului îi demască toată meschinăria și nu e de loc proprie de a crea o astfel de atmosferă frățească; dimpotrivă ea umple sufletele ortodocșilor de scârbă și de amărăciune.

Asociația clerului, desp. Târnava mare. — În 2 și 4 Martie 1936 s'a ținut în Dumbrăveni adunarea despărțământului Târnava mare, al Asociației clerului „Andrei Șaguna”, sub prezidenția P. C. părinte protopop Ioan Dragolea. Prezenți: preoții tractului. În prima zi, după ce, s'a oficiat Utrenia și Sf. Liturghie de un sobor de preoți, predicând preotul Iustin Sârbu din Seleușul, preoții au trecut în sala festivă a primăriei, unde părintele protopop, în cuvântul de deschidere ședinței arată cum o credință puternică creștină ne poate călăuzi totdeauna pe drumul desăvârșirii.

Rapoartele președinților cercurilor religioase învederează activitatea depusă de preoții tractului în cursul anu-

lui precedent, arătându-se rezultatele ei îmbucurătoare.

Despre „Frecvența mărturisirii credincioșilor”, a conferențiat Pr. N. Medeașan din Șmig. Conferința a fost întregită cu observările făcute de ceilalți preoți și de păr. protopop. Se face apoi apel la preoțimea tractuală să contribuie la fondul de zidire a bisericii, ce se va ridica în Dumbrăveni. Se ia act că în acelaș scop, credincioșii din Dumbrăveni au semnat o donațiune, de circa 200.000 lei. Înfelegătoare a înfăptuirilor mărețe, preoțimea a hotărât să doneze în total 16.000 lei pentru fondul de zidire a bisericii.

După amiazi s'a oficiat Vecernia de un sobor de preoți, iar la sfârșit preotul I. Oltean din Criș citește meditația cu textul: „Dacă zicem că păcat nu avem, pe noi înșine ne amăgim și adevăr nu este întru noi”, o potrivită reculegere sufletească a preoților înainte de mărturisire, care s'a făcut în ziua a doua, după Utrenie și Sf. Liturghie înainte sfînțită, de un sobor de preoți; la priceasnă a vorbit preotul Ioan Filip din Coșșa mare. Terminat serviciul divin, preoțimea a trecut în sala festivă a primăriei, unde s'a continuat desfășurarea programului: Preotul Ioan Rusu citește meditația cu textul:

„Că zic vouă, de nu va trece dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor”. (Matei 5, 20). În discuțiile ce au urmat, se scot în evidență mijloacele de perfecționare spirituală ce le are la dispoziție preotul; adică: citirea și aprofundarea sf. Scripturi, rugăciunea și postul. Au urmat: conferința „Ortodoxie și Națiune”, de preotul Terente Radu din Alma, apoi d. a. conferința: „Convertirea Sf. Apostol Pavel”, de Pr. Iacob Cantor care arată ce e convertirea în general, care sânt felurile ei, și încercările de a fi explicate pe cale psihologică.

La sfârșit părintele protopop mulțumește cucernicilor preoți pentru contribuția dată la reușita acestei conferințe, la care au participat toți preoții tractului.

I. C.

Pentru o monografie

Săvârșindu-se din viață Prea Sfințitul episcop Nicolae Ivan al Clujului, dl prof. Dr. I. Mateiu, — conform dorinței exprimate în testamentul adormitului în Domnul, — și-a luat sarcina de a scrie biografia regretatului dispărut.

Pentru a putea alcătui o monografie luminoasă și documentată, care să cuprindă viața și activitatea neuitatului Episcop Nicolae, dl profesor Dr. Ion Mateiu roagă pe toți numeroșii prieteni, admiratori și cunoscuți ai răposatului episcop, să binevoiască a pune la îndemâna celui încredințat să scrie această lucrare, următoarele:

1. *Scrisori* dela Prea Sfințitul Nicolae, al căror conținut interesează în vr'un fel biografia.
2. *Fotografii* personale, sau în grup cu prieteni, la diferite ocazii sociale, culturale și naționale.
3. *Manuscrise* de articole, predici, conferințe, cuvântări ale defunctului, indiferent dacă au fost publicate sau nu.
4. *Amintiri* despre întâmplări și acte, vrednice de însemnat, din viața răposatului.
5. *Știri* puțin cunoscute din activitatea multiplă dezvoltată la Săliște, Aiud, Alba-Iulia, Orăștie, Sibiu și Cluj.
6. *Date* despre rolul ce l-a jucat în politica românească de odinioară.
7. *Lămuriri* despre legăturile ce le-a avut cu figuri politice, culturale și financiare din România de ieri.
8. *Ori ce alte informații*, potrivite să aducă o contribuție nouă la cunoașterea vieții Episcopului Nicolae Ivan.

Pentru mai multă siguranță datele vor fi comunicate în scrisoare recomandată, cel mult până la 1 Mai a. c., pe adresa: Cluj, strada Avram Iancu Nr. 14.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat, în 9 l. c., la București pentru a lua parte la ședințele Sfântului Sinod și a conduce desbaterile pentru modificarea Legii bisericești în Comisiunea instituită de Congresul național bisericesc în sesiunea sa trecută.

La Ierusalim. Capela românească, ridicată pe malul Iordanului, este terminată. Preoții noștri de acolo vestesc, că exteriorul capelei, cu stilul ei românesc, este foarte atrăgător și stârnește admirația tuturor privitorilor. Acum s'au început și lucrările pentru ridicarea în Ierusalim a căminului și a bisericii ortodoxe române din preajma mormântului Domnului.

Necrolog. După scurte și grele suferințe a trecut la cele eterne v. d. Ana Zichil născ. Rusu, — preoteasă în Valea mare, — în etate de 72 ani și n'văduvie de 13 ani. A fost înmormântată în cimitirul ortodox român din Feldioara Brașovului în ziua de 5 Martie a. c., trecută fiind la locul de veci de fiul ei, părintele Aurel Zichil din Țopa, protopopiatul Sighișoara, de membrii familiei, Reuniunea femeilor, precum și de toți cari au cunoscut-o și stimat. Veșnică să-i fie amintirea!

Din Mediaș primim: Reuniunea femeilor române din Mediaș și jur își ține adunarea generală în Duminică din 5 April 1936, ora 3 d. a., în localul școlii primare Nr. 1. Cu acest prilej se va face și alegerea noului comitet pe timpul de trei ani următor.

Preot? Profesorul de religie, preotul romano-catolic Ștefan Fazakas, la școala din Lunca de jos (Brașov) a lovit grav pe un elev care i s'a adresat românește zicându-i «sărut mâna». Acelaș preot îndeamnă copiii să nu umble la școala de stat și să nu învețe limba română «care strică pe cea ungurească». — Până când va mai preda numitul preot religia în școală?

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminică, 15 Martie 1936, va predica părintele consilier Tr. Scorobef.

Poșta redacțiunii

Pr. Ch. M. și Pr. S. G. Cele trimise au sosit prea târziu pentru anul curent.

Posta administrației

Pr. P. T. în O. Ziarul se trimite pe adresa „Oficiului parohial”, din 3 Dec. 1935, Cercetați la Oficiul poștal.

Nr. 1265—1936

(6) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Mada, protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, cu următoarele venituri:

1. Întregirea salariului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 10 jugăre.
3. Doi dubli decaltri cucuruz cu tulei dela circa 120 familii.
4. Folosirea cimitirului.
5. Locuință în natură.
6. Lemne pentru foc.
7. Drept de pășunat.
8. Stola obișnuită.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea de concurs conform regulamentului, în termenul de 30 zile, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoștință cu poporul. Candidații vor prezenta autorizația de concurs dela I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae, și după prealabila încuviințare a oficiului protopopesc al Geoagiului se vor prezenta și în parohie. Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 11 Februar 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 51—1935

(8) 2—5

Concurs de cântăreț

Biserica ortodoxă română din Araci (Arpătac) protopopiatul Sf. Gheorghe, jud. Trei Scaune, publică concurs pentru întregirea postului de cântăreț bisericesc. Consiliul parohial asigură noului cântăreț următoarele venituri:

1. Patru jugăre de pământ arabil calitatea întâia, sesiune cantorală.

2. Venitele stolare reglementare.
3. Zece litri porumb dela fiecare familie, iar dela văduve numai cinci litri.
4. Doi stânjeni de lemne din pădurea parohială, aduși acasă.

Vor fi preferați candidații cari sunt capabili de-a instrui corul bisericesc și al tinerimii „Sfântul Gheorghe”.

Candidații își vor înainta cererile oficiului parohial din Araci, cel mai târziu până la 15 Aprilie 1936 și se vor prezenta în parohie pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cererile candidaților, cari nu au diplome de absolvire dela școala de cântăreți, nu vor luate în considerare.

Cu aprobarea noastră:

Silviu Josan

paroh

Văzut:

Oficiul protopopesc

Aurel Nistor

protopop

Banca de industrie și comerț Societate anonimă din Sibiu

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1935. Aprobat de adunarea generală din 11 Martie 1936.

Activ: Cassa a) Numerar efectiv 2,535,936; b) Disponibil la C. E. C. 258,359; Disponibil la bănci în țară 1,042,942; Portofoliul de titluri: I. Titluri românești a) Efecte publice V. N. 50,000; 27,500; b) Titluri cotate la bursă V. N. 32,000; 30,400; c) Titluri neconstate la bursă V. N. 617,470; 255,138; II. Titluri străine, V. N. 32,250; 5; Portofoliul de scont: I. Plătibil în țară a) Cambii fără garanții 6,444,276; b) Cambii garantate cu ipotecă 2,765,308; Debitori din țară: a) Cambii fără garanții 8,295,089; b) Cambii garantate cu ipotecă 3,506,290; Debitori în conversiune 8,516,481; Participațiuni în țară la întreprinderi industriale 100,000; Imobile: a) Necesare comerțului și pt. funcționari 1,060,000; b) Alte imobile 1,040,243; Mobilier 1; Conturi transitorii 182,938; Total activ 36,060,906;

Conturi de ordine: Cauțiuni statutare 400,000; Debitori în țară pt. scrisori de garanție 113,000; Efecte spre încasare 142,090; Ipotece și garanții diverse 9,300,000; Efecte reescontate în conversiune cota răm. 954,010; Total 10,909,100;

Pasiv: Capital social 6,000,000; Rezerva statutară 3,350,000; Depuneri spre fructificare din țară: a) Depuneri vechi pe termen 7,534,411; b) Depuneri noi pe termen 17,910,332; Creditori din țară pe termen 38,543; Angajamente de reescont la B. N. R. 620,000; Dividende neridicate 75,827; Conturi diverse 153,151; Conturi transitorii 62,237; Beneficiul net 316,405; Total pasiv 36,060,906;

Conturi de ordine: Deponenți de cauțiuni statutare 400,000; Creditori în țară pt. garanții 113,000; Remitenți de efecte spre încasare 142,090; Deponenți de ipotece și garanții diverse 9,300,000; Angajamente de reescont în conversiune 954,010; Total 10,909,100;

Contul de profit și pierdere.

Debit: Cheltuieli de administrație. a) Salarii 597,800; b) Diverse 412,286; Impozite și taxe 185,265; Dobânzi plătite a) la depuneri 694,037; b) la reescont 38,015; Decontarea pierderilor 204,498; Beneficiul net 316,405; Total debit 2,448,306;

Credit: Dobânzi încasate a) dela portofoliul de scont 783,114; b) dela debitori 1,012,286; c) dela debitori în conversiune 462,399; d) dela bănci 15,307; Venitul portof. de titluri 18,246; Venitul imobilelor 156,954; Total credit 2,448,306;

Consiliul de administrație.
Comitetul de cenzori.

La Bibliotecă Arhiepiscopescă se află spre vânzare următoarele **odăjdii** complete:

1. Odăjdii executate de călugării din Muntele Athos; în brocat bogat ornat cu fir și execuție admirabilă:

1 rând, de culoare verde închisă . . . Lei 7.000
1 rând, de culoare vântă închisă . . . „ 12.000
1 rând, de culoare violetă închisă . . . „ 15.000

2. Odăjdii țesute în mănăstirile de maice, cu motive românești în mătase, foarte frumoase și trainice:

1 rând vântă . . . Lei 8.800
1 rând roșu . . . „ 11.000
1 rând vântă . . . „ 12.000

3. Patrafire, în aceeași execuție, cu câte 1700

4. Tot la Bibliotecă arhiepiscopescă se află și Potire, Candele, Cădelnițe, Discuri, Steluțe de argint și de alpaca, Cruci de metal și de lemn pictate, Clopoței, Chivote, Garnituri de cuminecat bolnavii, Copii, Lingurițe, Căldăruși de aramă ositorite și Icoane pe pânză, pe tablă, pe lemn și pe hârtie, cu prețurile cele mai convenabile